

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai

2018- - Nr.
Į 2018-07-18 Nr. 2-9597

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekso 4, 13, 16, 18, 19, 26 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 16¹ ir 24¹ straipsniais įstatymo projektą (toliau – įstatymo projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įvertinant įstatymo projekto nuostatas, reglamentuojančias kvalifikacijų suteikimą ir atitinkamų mokymo programų rengimą ir vykdymą, įstatymo projektas turėtų būti suderintas su Švietimo ir mokslo ministerija.

2. Siekiant reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo, siūlome Vidaus vandenų transporto kodekse (toliau – VVTK) aiškiai apibrėžti teisę vidaus vandenyse eksploatuoti vidaus vandenų transporto priemonę, siejant šią teisę su transporto priemonės registravimu, techninės apžiūros galiojimu ir atitinkamų dokumentų fiziniu turėjimu, sprendimo dėl uždraudimo toliau eksploatuoti vidaus vandenų transporto priemonę galiojimu, laivo įgulos buvimu. Priešingu atveju siūlomas VVTK reguliavimas (taip pat ir VVTK 26 str. 3 d.) liktų fragmentišku, neišbaigtu ir galėtų kelti praktikoje aiškinimo ir taikymo problemų.

3. VVTK 4 str. 4 d. nustatant Transporto saugos administracijos funkcijas ir įgaliojimus, įvertinant siūlomas VVTK 4 str. 4 d. 11 p. nuostatas, turėtų būti nurodomos tik aiškiai VVTK kituose straipsniuose nustatytos funkcijos. Pastebėtina, kad funkcija turėtų remtis aiškia materialia norma, tuo tarpu VVTK 4 str. 4 d. 3, 4, 6, 7 p. nustatomos funkcijos neturi atitinkamo norminio reguliavimo ir atitinkamos laivų valdytojų pareigos veikti vadovaujantis Transporto saugos administracijos nustatytu reguliavimu, ar naudojantis teikiamomis paslaugomis (pvz., vidaus vandenų transporto priemonių statybos techninė priežiūra).

4. Siūlytina suvienodinti laikinojo Europos Sąjungos vidaus vandenų laivybos sertifikato pavadinimo nurodymą siūlomose VVTK nuostatose (VVTK 4 str. 4 d. 8 p., 16¹ str. 11 d. ir kt.).

5. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad sąvokos (pvz., VVTK 13 str. 1-9 d., 19 str. 1 d.) turėtų būti dėstomos atskirame, sąvokoms skirtame VVTK straipsnyje.

6. Siūlome atsisakyti nuostatų, nesukuriančių savarankiško reguliavimo (pvz., VVTK 13 str. 10 d.).

7. Reglamentuojant vidaus vandenų uostus ir prieplaukas turėtų būti apsispręsta, kas laikoma uostu – ar atitinkamas juridinis asmuo ar jo padalinys, ar infrastruktūros visuma ir jos naudojimas atitinkamai veiklai. Įvertinant siūlomų VVTK 13 str. 7 d. nuostatų turinį, VVTK 13 str. 12-13 d. neturėtų būti kalbama apie steigimą (juridiniams asmenims taikytinas terminas). Be to, turėtų būti įvertinama ir tai, kad atitinkama infrastruktūra, ją įrengus (pastačius) vien dėl uosto ar komercinės prieplaukos išbraukimo iš atitinkamo sąrašo niekur nedings, todėl siūlomų pakeitimų kontekste liktų neaiškus šių statinių ir įrenginių statusas ir galimybė juos eksploatuoti (pvz., savo reikmėms), išbraukus uostą ar prieplauką iš atitinkamo sąrašo (VVTK 13 str. 26-28 d.).

8. VVTK 13 str. 21 ir 23 d. nustatant reikalavimus vidaus vandenų uostams ir komercinėms prieplaukoms akcentuojamas saugumo reikalavimas, visgi jis nurodomas abstrakčiai, nenukreipiant į nustatytą norminį reguliavimą.

9. Lieka neapibrėžtas VVTK 13 str. 23 d. 4 p. nurodomų ryšio priemonių santykis su VVTK 13 str. 21 d. 5 p. pateikiamų priemonių sąrašu. Ar turimos omenyje analogiškos, tik skirtingai įvardijamos, priemonės?

10. Lieka neapibrėžtas VVTK 13 str. 25 d. nuostatų santykis su 13 str. 14 d. bei veiksmų steigiant vidaus vandenų uostą ar komercinę prieplauką eiliškumas (įvertinant ir VVTK 13 str. 17. d. nuostatas). Taip pat, manytina, tikslingas būtų uosto ar prieplaukos infrastruktūros įrengimo ir infrastruktūros, skirtos vidaus vandenų uosto ar komercinės prieplaukos veiklai, eksploatavimo reglamentavimo atskyrimas, atskirai reglamentuojant šiuos klausimus (vidaus vandenų uosto ar komercinės prieplaukos veiklos vykdymui taikant licencijavimo (registravimo) režimą). Šiuo metu įstatymo projekte šie klausimai nėra išskirti ir gali kelti taikymo ir aiškinimo problemų.

Pastebėtina, kad tuo tikslu tikslingas būtų ir vidaus vandenų uosto ir komercinės prieplaukos veiklos turinio apibrėžimas, aiškiai reglamentuojant, kokios veiklos būtų licencijuojamos (įgyjama teisė vykdyti nuo registravimo). Analogiškai ir registravimo sustabdymas ar išbraukimas iš sąrašo (VVTK 13 str. 27, 28 d.) tuomet sustabdytų ar panaikintų teisę vykdyti apibrėžtą veiklą ratą.

11. Siūlome įvertinti, ar VVTK 13 str. 28 d., kaip išbraukimo iš atitinkamo sąrašo pagrindas, neturėtų būti numatytas ir atvejis, kai, sustabdžius vidaus vandenų uosto ar komercinės prieplaukos registravimo galiojimą, per nustatytus terminus nepašalinami trūkumai ar apie tai neinformuojama.

12. VVTK 16 str. 2 d. duodama nuoroda į 6 d. nustatytus atvejus, turėtų būti tikslinama, kadangi 6 d. išskiriamos transporto priemonės ir varikliai, o ne atvejai.

13. VVTK 16 str. 7 d. apibrėžtinasi pareigos pranešti registrai įgyvendinimo terminas. Be to, įstatymo lygmeniu pakankamas būtų pranešimo registrai nurodymas, registro valdytojo nurodymą laikant pertekliu, kadangi tai turėtų reglamentuoti registro nuostatai. Be to, manytina, informacija turėtų būti teikiama ne registro valdytojui, o tvarkytojui. Analogiškai ir registravimo dokumentų išdavimo funkcija, įvertinant Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 24 str. 6 d., turėtų būti priskirta registro tvarkytojui.

14. Lieka nepagrįstas tikslingumas VVTK 16 str. 8 d. 1 p. kaip privalomą sąlygą nustatyti priežasčių nurodymą. Pastebėtina, kad neapibrėžus, kokios priežastys būtų tinkamos išregistravimui, bet kokios informacijos pateikimas būtų pakankamas, o toks reikalavimas liktų formalus.

15. Vertinant VVTK 16 str. 8 d. 3 p. nuostatas, pastebėtina, kad 16 str. 8 d. 2 p. vartojama formuluotė „nuo paskutinės techninės apžiūros galiojimo pabaigos“ apimtų ir techninės apžiūros galiojimo panaikinimo atvejus, o 8 d. 3 p. nuostatos iš dalies dubliuotų 8 d. 2 p. nuostatas.

16. VVTK 16¹ str. 6 d. 3 p. tikslintina nuoroda, nurodant 8 d.

17. VVTK 16¹ str. 15 d. vartojama kvalifikacinės bendrovės sąvoka derintina su Saugios laivybos įstatymo 2 str. 19 d. apibrėžiamą sąvoka. Vertinant įstatymo projekte nustatomus informavimo apie priimtus sprendimus (kurie laikytini individualiu administraciniu aktu) terminus (pvz. VVTK 13 str. 26 d., 16¹ str. 17 d.), pastebėtina, kad turėtų būti pagrįsta, kodėl neturėtų būti taikomos Viešojo administravimo įstatymo 8 str. 4 d. nuostatos.

18. VVTK 18 str. reglamentuojant teisę dirbti bei apibrėžiant reikalaujamą kvalifikaciją ir reikalavimus mokymo programų rengimui ir vykdymui, turėtų būti aiškiai reglamentuotas švietimo (mokymo) modelis, derinant su Švietimo įstatyme įtvirtinta švietimo sistema (Švietimo įstatymo 6 str.) bei kvalifikacijų sandara (Švietimo įstatymo 39¹ str.). Įstatymo projekte turėtų būti aiškiai apibrėžta, apie kokių kvalifikacijų įgijimą kalbama (profesinės kvalifikacijos, aukštojo mokslo kvalifikacijos). Pastebėtina, kad šia apimtimi įstatymo projekto nuostatos nesuderintos su Švietimo įstatymu ir jame bei Profesinio mokymo įstatyme ir Mokslo ir studijų įstatyme nustatyta

mokymo programų rengimo, vykdymo, išsilavinimą ir kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų išdavimą reglamentuojančiu reguliavimu. Tuo pačiu turėtų būti įvertintas poreikis nustatyti papildomus reikalavimus (lyginant su Švietimo įstatymu) atitinkamų programų vykdymui (taip pat ir mokytojams), bei pagrindimas turėtų būti pateiktas aiškinamajame rašte.

19. Tuo pačiu pastebėtina, kad VVTK 18 str. 8 d. numatomas taip pat ir asmens duomenų rinkimas ir tvarkymas.

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/679) 6 straipsnio 1 dalies c punkte kaip asmens duomenų tvarkymo teisinis pagrindas yra nustatytas duomenų tvarkymas, kai tvarkyti duomenis būtina, kad būtų įvykdyta duomenų valdytoji taikoma teisinė prievolė. Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad tokiam teisiniame pagrindu galėtų būti išdėstytos konkrečios nuostatos pagal šį reglamentą taikomų taisyklių pritaikymui, įskaitant bendrąsias sąlygas, reglamentuojančias duomenų valdytojo atliekamo duomenų tvarkymo teisėtumą, tvarkytinų duomenų rūšis, atitinkamus duomenų subjektus, subjektus, kuriems asmens duomenys gali būti atskleisti, ir tikslus, dėl kurių asmens duomenys gali būti atskleisti, tikslo apribojimo principą, saugojimo laikotarpius ir duomenų tvarkymo operacijas bei duomenų tvarkymo procedūras, įskaitant priemones, kuriomis būtų užtikrintas teisėtas ir sąžiningas duomenų tvarkymas.

20. VVTK 18 str. 9 d. nuostatos dėl registro steigimo ir nuostatų tvirtinimo, įvertinant Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 18 str. 2 d., laikytinos perteklinėmis.

21. VVTK 18 str. 12 d. nustatant reikalavimus mokytojams, turėtų būti įvertintas Švietimo įstatymo 5¹ str. ir 48 str. 8 d. nustatytas reguliavimas. Jis neturėtų būti dubliuojamas, o papildomi apribojimai turėtų būti nustatomi tik pagrindus poreikį ir proporcingumą.

22. VVTK 18 str. 12 d. 2 p. nurodomi atitinkami diplomai arba išsilavinimas, tačiau nėra apibrėžta, kokio išsilavinimo lygmens reikalaujama (profesinio, aukštojo ar kito). Analogiškai ir dėl laivo mechaniko ar kt. laipsnių gavimo.

23. Reglamentuojant mokymo įstaigų akreditavimą VVTK 18 str. 13-32 d., turėtų būti vadovaujama bendroju licencijavimui taikomu reguliavimu. Įstatyme turėtų būti apibrėžiamos esminės akreditavimo sąlygos bei akredituojamos veiklos sąlygos, procedūrinius aspektus paliekant įgyvendinamųjų teisės aktų reguliavimui (Licencijavimo pagrindų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937, nuostatos). Tuo pačiu pastebėtina, kad VVTK 18 str. 13 d. turėtų būti akcentuojami konkretūs reikalavimai subjektui, o ne šiuos reikalavimus patvirtinantys dokumentai. Taip pat pastebėtina, kad įstatymo reguliavimo kontekste svarbus pats akreditavimo procedūros terminas, per kurį turi būti priimtas galutinis sprendimas dėl akreditavimo, o ne tarpinių veiksmų atlikimo valstybės institucijoje terminai (kurie gali būti reglamentuoti ir įgyvendinamajame teisės akte).

24. VVTK 18 str. 27-28 p. nuostatos turėtų būti suderintos tarpusavyje, aiškiai apibrėžiant taikytinus trūkumų šalinimo terminus (6 mėnesiai ar Transporto saugos administracijos nustatytas terminas?), bei įvertinant tai, kad akreditavimo galiojimo sustabdymas nėra terminuotas (VVTK 18 str. 29 d.), o VVTK 18 str. 27 d. nurodomas trūkumų šalinimo terminas

25. VVTK 18 str. 30 d. kalbama apie naujų mokymo grupių neregistravimą. Pastebėtina, kad mokymo grupių registravimas nėra numatytas nei įstatymo projekte, nei galiojančiose VVTK nuostatose, kaip nėra ir nuostatų, draudžiančių mokyti pavienius asmenis.

26. VVTK 18 str. 31 d. 1 p. nustatomas reguliavimas, ta apimtimi, kiek nenumatoma galimybė mokymo įstaigai pasirinkti, nuo kada ji nori panaikinti akreditavimo galiojimą jos prašymu, laikytinas neproporcingu.

27. Tikslintina VVTK 18 str. 31 d. 4 p. formuluotė, įvertinant tai, kad 18 str. 27 d. nustatoma akreditavimo galiojimo sustabdymo tvarka, o 18 str. 28 d. nustatoma akreditavimo galiojimo panaikinimo tvarka ir pagrindas.

28. VVTK 18 str. 31 d. 5 p. turėtų būti sukonkretinta, kokia veikla turima omenyje.

29. Vertinant VVTK 19 str. 3 d. siūlomą nustatyti reguliavimą, siūlome įvertinti, ar neturėtų būti nurodomi ir konkretūs nacionaliniai dokumentai, suteikiantys teisę eiti atitinkamo įgulos nario pareigas.

30. Taip pat siūlome įvertinti, ar teisė plaukioti vidaus vandenų transporto priemonėmis jūriniame plaukiojimo rajone neturėtų būti įtvirtina Saugios laivybos įstatyme, o ne VVTK 24¹ str.

31. Vertinant VVTK 26 str. 1 d. nuostatas, pastebėtina, kad viešojo administravimo įgaliojimai pagal Viešojo administravimo įstatymo 4¹ str. 1 d. 2 p. turėtų būti suteikiami ne tvirtinant Transporto saugos administracijos nuostatus, o atskirais įgyvendinamaisiais teisės aktais.

32. VVTK 26 str. 2 d. siūlytina detalizuoti vartojamą konstrukciją „specialioji transporto priemonė“.

33. Siūlomos VVTK 26 str. 3 d. formuluotės neleistų uždrausti toliau eksploatuoti vidaus vandenų transporto priemonę esant 16¹ str. 8 d. nustatytam pagrindui, jei transporto priemonė nekeltų grėsmės. Siūlome įvertintu, ar neturėtų būti vartojama konstrukcija „ir (ar)“. Be to, lieka neapibrėžta, kokios poveikio priemonės būtų taikomos neregistruotoms transporto priemonėms ir toms, kurių registracija ar techninė apžiūra neprivaloma.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad VVTK nenustatomas ryšys tarp vidaus vandenų transporto priemonės registracijos dokumento fizinio turėjimo ir teisės eksploatuoti transporto priemonę.

34. VVTK 26 str. 3 d. antroji pastraipa (Straipsnių dalys neturi pastraipų. Teisėkūros pagrindų įstatymo 13 str. 2 d.) neįvertina aplinkybės, kad, panaikinus techninės apžiūros galiojimą, visais atvejais turės būti atliekam techninė apžiūra (VVTK 16¹ str. 6 d. 3 p.), o duomenų apie trūkumų pašalinimą pateikimo nepakaks.

35. Įstatymo projektas pildytinas baigiamosiomis nuostatomis sprendžiant akreditavimo procedūrų, pradėtų iki pakeitimų įsigaliojimo, vykdymo įsigaliojus pakeitimams klausimus. Analogiškai ir dėl akreditavimo galiojimo sustabdymo ir galiojimo panaikinimo pagrindų taikymo. Taip pat ir dėl uostų ir prieplaukų veiklos siūlomo reguliavimo, teisės dirbti mokytoju reguliavimo taikymo.

Papildomai turėtų būti įvertinamas poreikis ūkio subjektams prisitaikyti prie naujų reikalavimų ir nustatomas proporcingas tam terminas. Analogiškai ir dėl teisės dirbti mokytoju apribojančių nuostatų taikymo.

36. Įstatymo projekto įsigaliojimo data turėtų būti nustatoma įvertinant Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 str. 4 d. nuostatas (ES teisės aktų perkėlimo į nacionalinę teisę terminas neturėtų apimti siūlomų nacionalinių priemonių).

37. Papildomai norime atkreipti dėmesį į tai, kad vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 8 str. 1 d. 13 p. turėtų būti atliktas projekto antikorpacinis vertinimas, o vadovaujantis Administracinės naštos mažinimo įstatymu turėtų būti įvertinta įstatymo projekto administracinė našta.

38. Aiškinamojo rašto 3 p. antrojoje pastraipoje pateikiama informacija neatitinka šiuo metu galiojančių VVTK 16 str. 5 d. paskutinio sakinio nuostatų.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

Darius Trinkūnas, (8 5) 266 2912, el. p. darius.trinkunas@tm.lt